

'CCE wil een rol spelen in het verder professionaliseren van de ouderenzorg'

Veel organisaties in de ouderenzorg zijn niet bekend met het [Centrum voor Consultatie en Expertise \(CCE\)](#). Dat bleek tijdens een coaching-bijeenkomst van Waardigheid en trots op 30 november in Utrecht. Het CCE biedt zorgverleners advies en ondersteuning als sprake is van ernstig probleemgedrag bij cliënten met een stoornis of blijvende beperking. Daarnaast doet het CCE in opdracht van het Zorgkantoor de inhoudelijke toetsing voor Meezorg. 'Wij willen zo een rol spelen in het verder professionaliseren en verbeteren van de ouderenzorg', vertelde Anita Dortmans.

Zij is coördinator bij het CCE, een organisatie waar tijdens deze coaching-bijeenkomst van het Ondersteuningsprogramma Kwaliteit de aandacht op werd gevestigd. Het CCE is voortgekomen uit het expertteam dat in 1989 werd opgericht rondom Jolanda Venema die verbleef in een instelling voor gehandicapten. Haar zorgverleners zagen op dat moment geen andere oplossing dan haar te fixeren. Met een team van onafhankelijke experts werd destijds naar een goede oplossing gezocht, zodat zij weer perspectief kreeg.

Dit principe is vandaag de dag ook het uitgangspunt van het CCE, vertelde Anita Dortmans. Als een organisatie worstelt met problematisch gedrag van een cliënt, kan de organisatie en/of de familie bij het CCE een consultatie aanvragen. Consulents zijn specialisten die op basis van hun deskundigheid ingeschakeld worden. Het gaat onder andere om artsen, psychologen, orthopedagogen, psychiaters en verpleegkundigen. 'Consulents komen binnen met een frisse blik, specifieke expertise en zijn onafhankelijk. Zij onderzoeken wat de oorzaak van het gedragsprobleem zou kunnen zijn. In hun conclusie wordt een advies opgenomen om het probleem aan te pakken. Vervolgens is het mogelijk dat casemanagers (teamcoaches) helpen dat plan van aanpak uit te voeren. Zij lopen echt mee in de praktijk,' aldus Anita Dortmans.

Probleemgedrag

Wanneer is eigenlijk sprake van probleemgedrag in de ouderenzorg, vroeg iemand in de zaal zich af. 'Het CCE ziet probleemgedrag als het gevolg van een negatieve interactie tussen cliënt en zijn omgeving. Het gaat altijd om situaties waarin de betrokkenen samen niet verder komen. De oorzaken daarvan kunnen heel divers zijn', legde Anita Dortmans uit. Zo kunnen psychologische problemen van de cliënt een rol spelen, evenals biologische problemen, zoals doofheid of slecht kunnen zien. Verder speelt de omgeving altijd een rol. 'Dan gaat het om medewerkers, medebewoners en familielieden, maar ook om het gebouw en de inrichting. Vaak betreft het een combinatie van factoren. Daarnaast kijken wij naar de visie die de organisatie op probleemgedrag heeft en hoe bijvoorbeeld artsen en psychologen hierin samenwerken. Interne professionals betrekken we nauw bij het traject. We bekijken wat zij al hebben geprobeerd en sluiten bij hen aan, want zij moeten het uiteindelijk oppakken.' Juist dat samen optrekken van in- en externe zorgprofessionals biedt veel meerwaarde, merkte één van de aanwezigen in de zaal op. 'Van andere professionals die de werkvloer kennen, neem je als arts of psycholoog veel eerder iets aan. Het CCE onderscheidt zich hier echt in', zei zij.

Meezorg

Het CCE is voortgekomen uit de gehandicaptenzorg, maar sinds tien jaar ook actief in de geestelijke gezondheidszorg en de ouderenzorg. En sinds 2016, zo vertelde Anita Dortmans, kunnen organisaties in de ouderenzorg ook zogeheten Meezorg aanvragen. In de gehandicaptenzorg is Meezorg ingeburgerd, maar voor organisaties in de GGZ en de ouderenzorg is het begrip duidelijk nieuw. Daarom legde Anita Dortmans uit dat Meezorg bij het Zorgkantoor kan worden aangevraagd voor cliënten in de ouderenzorg met een Zorgzwaartepakket 7. Het gaat om cliënten die meer zorg nodig hebben dan vanuit het reguliere zorgzwaartepakket bekostigd kan worden. Het Zorgkantoor neemt hier pas een besluit over na inhoudelijk

Waardigheid en trots

een advies te hebben gevraagd aan het CCE. 'Recent hadden we bijvoorbeeld een aanvraag voor een vrouw die in de instelling een CVA had gekregen en daarop ernstige psychiatrische problemen ontwikkelde. Die bewoonster had daardoor veel begeleiding nodig. Wij hebben de aanvraag voor Meezorg toen getoetst. De uitkomst was dat deze vrouw nu tussen zeven en elf uur 's ochtends één-op-één begeleiding krijgt. Als ze zo kan starten, gaat het de rest van de dag beter met haar.'

Het CCE toetst alle aanvragen voor Meezorg, maar in de praktijk zijn er nog niet veel aanvragen in de ouderenzorg, moest Anita Dortmans erkennen. 'De aanvraag wordt ervaren als een administratieve last. Daarnaast blijkt het voor betrokkenen in de ouderenzorg nog lastig om een plan van aanpak op te stellen dat een antwoord geeft op de vraag wat zij met Meezorg willen bereiken. En dat is wel een vereiste. Het CCE stelt zich daarom nog flexibel en soepel op bij de toetsing.' Meezorg is van tijdelijke aard (in principe voor één jaar), al kan extra zorg na dat jaar wel opnieuw worden aangevraagd, benadrukte Anita Dortmans. 'Dan zal het Zorgkantoor het CCE opnieuw verzoeken om de aanvraag inhoudelijk te toetsen.'

Waardigheid en trots

Waar Meezorg zich nu nog op individuele cliënten richt, pleit de organisatie voor een uitbreiding naar groepen. 'Dan kun je bijvoorbeeld denken aan een plan voor een afdeling voor jonge mensen met dementie. In de huidige beleidsregel Meezorg is dat nog niet mogelijk', aldus Mariet Beurskens van het CCE. Anita Dortmans vertelde verder dat het CCE als deelnemer aan het programma Waardigheid en trots streeft naar het ondersteunen van organisaties. Zo kunnen nieuwe inzichten en ideeën die in individuele consultatietrajecten met het CCE worden opgedaan, in zogeheten Kijk op de Praktijkbijeenkomsten breder in de organisatie verspreid worden. Deze bijeenkomsten zijn bedoeld voor een afdeling, locatie of soms zelfs de hele organisatie. Verder ontwikkelt het CCE vanuit het programma Waardigheid en trots leermodules voor verzorgenden niveau 3. Deze gaat het CCE online op de website aanbieden. De leermodules die nu op deze website staan, richten zich vooral op artsen en gedragsdeskundigen. Aanwezig in de zaal benadrukten dat het CCE meer bekendheid moet krijgen in de ouderenzorg. Tot nu toe worden in de sector vanuit het hele land ongeveer 250 consultaties per jaar aangevraagd, 'Ja', beaamde Anita Dortmans, 'we willen graag meer bekendheid geven aan ons werk in de ouderenzorg.'

Verslag door Karin Burhenne

Meer weten

- [Bekijk de website van het Centrum voor Consultatie en Expertise \(CCE\)](#)
- [Het CCE in de ouderenzorg: wat heb je er aan?](#)
- [Hoe gaat een consultatie van het CCE in zijn werk?](#)
- Het CCE doet mee aan Waardigheid en trots en organiseert [Kijk op de praktijkbijeenkomsten](#).
- Bestel gratis het themanummer van CCE magazine: [Onbegrepen gedrag bij dementie en NAH](#)
- Zorgorganisaties kunnen CCE ook inschakelen voor advies over het afbouwen vrijheidsbepalende maatregelen bij probleemgedrag. Ook gedragsbeïnvloedende medicatie valt hieronder. [Lees meer over de visie van het CCE op het toedienen van psychofarmaca / antipsychotica](#).
- Behalve consultaties, biedt het CCE ook scholing. Lees meer over de cursus [“De analyse en aanpak van probleemgedrag in de samenwerking tussen specialisten ouderengeneeskunde en psychologen”](#) voor specialisten ouderengeneeskunde en psychologen.